

Rijke teksten

in de praktijk

Langere tijd met leerlingen lezen, schrijven en praten vergroot hun kennis van de wereld en daarmee ook hun begrip van teksten over dat onderwerp. Ook werk je aan duurzame woordenschatontwikkeling van de begrippen en woorden die in je thema aan de orde komen. In deze nieuwe rubriek bieden we je een set van rijke teksten met suggesties voor verwerking aan.

Het thema van deze keer is *De wondere wereld ontdekken*.

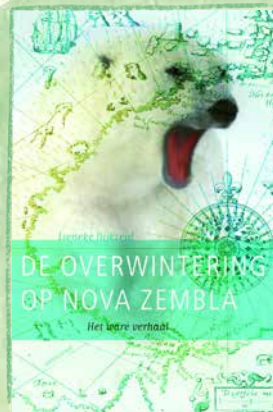
Voor groep
6 t/m 8

De H van Humboldt

Het boek geeft een mooi beeld van het leven van ontdekkingsreiziger Alexander von Humboldt. Ook kom je te weten wat hij heeft betekend voor de wetenschap, de afschaffing van de slavernij en inzichten over het klimaat.

De overwintering op Nova Zembla

Willem Barentz en zijn bemanning komen tijdens hun ontdekkingsreis vast te zitten in het ijs. Ze moeten onder barre omstandigheden overwinteren op Nova Zembla.

Geschiedenis: ontdekkingsreizigers

Laat leerlingen in duo's een ontdekkingsreiziger of avonturier nader onderzoeken. Waar kwam hij vandaan, in welke tijd leefde hij, welk gebied wilde hij ontdekken en waarom, wat zijn spannende dingen die er over deze persoon te vinden zijn? Elk duo maakt een half A4 met daarop hun bevindingen. Hang ze daarna op bij het juiste tijdvak op een tijdbalk.

De wondere wereld ontdekken

De wereld kun je op verschillende manieren ontdekken: er zijn in het verleden ontdekkingsreizen gemaakt, maar ook nu is er in de natuur van alles te ontdekken.

Introductie

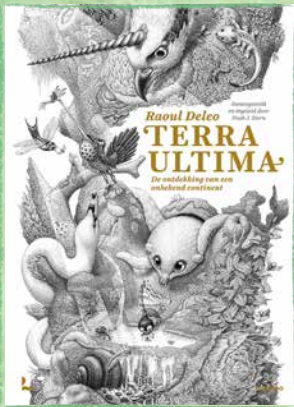
Maak leerlingen nieuwsgierig naar het onderwerp door voorwerpen mee te nemen die te maken hebben met ontdekken en reizen. Bijvoorbeeld een kompas, landkaart, verrekijker, reisgids, muggenolie, zaklamp etc. Verken in een gesprek aspecten die te maken hebben met het onderwerp. Vervolgens laat je het filmpje over de ontdekkingsreis van Columbus zien. Daarna kun je met je leerlingen ook op ontdekkingsreis gaan: met deze bronnen kun je op pad!

Scan de QR-code voor nog meer suggesties en ideeën

Terra Ultima

Terra Ultima is een mix tussen een encyclopedie en een expeditieverslag en beschrijft hoe ontdekkingsreiziger Raoul Deleo een nieuw continent heeft ontdekt en welke wonderbaarlijke dieren, planten en landschappen hij daar aantrof. De scheidslijn tussen wat echt is en wat niet, maakt dit boek prachtig om te gebruiken binnen dit thema.

Spoken: taaldenkgesprek

Ga met de leerlingen in gesprek aan de hand van prikkelende vragen:

- Hoe zou het zijn in een wereld met alleen maar natuur?
- Volgens de schrijver 'verpesten' toeristen de natuur, ben je het hier mee eens?
- Welke middelen heeft de schrijver gebruikt om je te laten denken dat dit continent echt bestaat?
- Zou een door jou verzonnen continent ook alleen uit natuur bestaan? Waarom wel? Waarom niet?
- Is het belangrijk dat er plekken op de wereld zijn waar geen mensen komen?

Kunst & cultuur: teken een dier

De dieren in Terra Ultima zijn steeds een combinatie van twee dieren.

Laat de leerlingen bedenken welke twee dieren zij met elkaar willen combineren. Bespreek de uitkomst. Hoe zou je dit dier noemen? Welke eigenschappen heeft het dier? Welke combinaties zijn goed doorzacht, verrassend, origineel?

De ontdekkingsreiziger

Vier kinderen belanden na een vliegtuigongeluk in het Amazonegebied. In het ondoordringbare oerwoud ontdekt het viertal van alles over het leven in het Amazonegebied tijdens een spannend avontuur.

Schrijven

Leerlingen schrijven een reisverslag over hun reis naar de jungle. Voor ze met de schrijfpdracht beginnen, praten ze in tweetallen over de volgende vragen:

- Zou het moeilijk zijn om je aan te passen aan het leven in de jungle? Leg je antwoord uit.
- Stel je eens voor dat je nu in de jungle bent... vertel in detail wat je ziet, ruikt, hoort, voelt. Hoe voel je je daar? Met wie ben je daar? Daarna kunnen ze zelfstandig aan de slag met de schrijfpdracht, zoals bijvoorbeeld in deze webkwestie:

Auteur: Karin Haar was twintig jaar leerkracht op verschillende basisscholen en is nu docent wereldoriëntatie, geschiedenis en Nederlands op pabo Windesheim in Zwolle.

Illustraties en vormgeving: Nina Lathouwers

Een wonderprachtig dier

Een Wonderprachtig dier is een bloemlezing met 366 gedichten over dieren. Het is een ware ontdekkingstocht naar dieren over heel de wereld, van de ijsskoude poolkappen naar frisgroene weiltes, mystieke bossen, zinderende zandlandschappen en nog veel meer.

Biologie en aardrijkskunde: de werelddelen

Selecteer uit dit boek een aantal gedichten over dieren die leven op verschillende continenten bijvoorbeeld:

- olifanten uit Afrika
- bizonen uit Noord-Amerika
- de kangoeroe uit Australië
- de papegaai uit Zuid-Amerika
- pinguïns op Antarctica
- ijsberen op de Noordpool.

Laat de leerlingen op een wereldkaart de namen van de dieren in het juiste continent noteren. Leerlingen kunnen zelf de lijst met dieren aanvullen.

Poëzie: lezen en schrijven

Na het lezen van de gedichten, verken je met de leerlingen de kenmerken van poëzie zoals bijvoorbeeld: rijm, bladspiegel, verdeling van de tekst in strofen, beeldspraak, of een vorm die de inhoud van het gedicht versterkt. Hierna schrijven de kinderen zelf een gedicht over een dier.